

Varices of spataders

Informatie voor patiënten

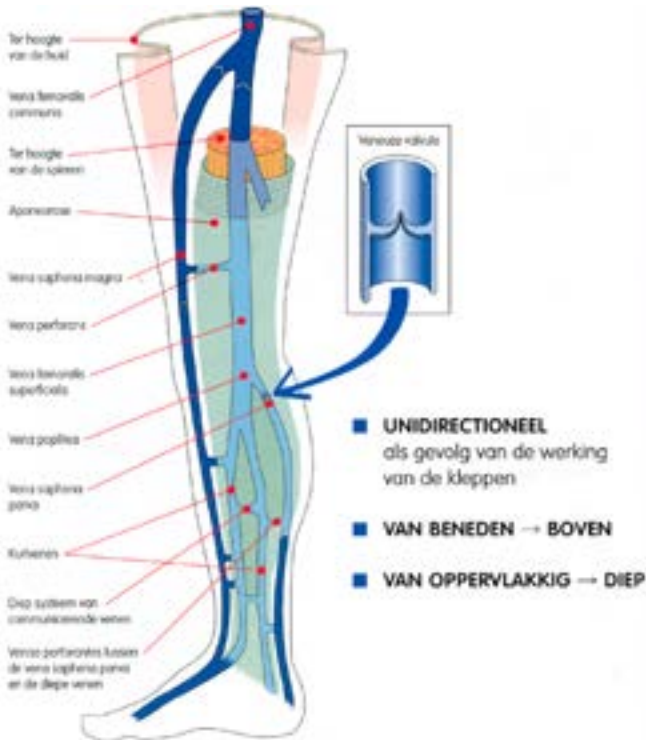

Wat zijn spataders?

Spataders (varices - spataderen) zijn abnormale verbredingen van een ader. Dit resulteert meestal in zichtbare blauwe aders op de benen, vaak in een kronkelend verloop en ook goed voelbaar.

De ernst kan variëren van zeer kleine aderspatjes (telangiëctasieën) tot zeer dikke, uitgesproken varices die als trossen op de benen liggen.

Normale veneuze circulatie

In een vergevorderd stadium kunnen varices aanleiding geven tot open beenwonden, meestal aan de binnenzijde van het onderbeen.

Circulatie bij ziekte van de kleppen

In normale omstandigheden vloeit het bloed in de aders van de weefsels terug naar het hart. In deze aders of venen bevinden zich kleppen die ervoor zorgen dat het bloed enkel in de richting van het hart (= omhoog) kan stromen. Als deze kleppen stuk zijn of niet goed functioneren kan het bloed terugstromen naar de benen en komen de aders van de benen onder een zeer hoge druk te staan waardoor ze uitzetten. Door het feit dat de mens rechtop loopt, zullen de varices zich onder invloed van de zwaartekracht op de laagste plaats, namelijk de onderbenen, gaan ontwikkelen.

Figuur links:

normale kleppen: bloed stroomt naar boven

Figuur rechts:

zieke kleppen: het bloed stroomt terug naar het been

Hoe ontstaan spataders?

Een aantal factoren zijn van belang bij het ontstaan van varices: aanleg, zwangerschap, hormonale factoren, langdurig staan en overgewicht.

Spataders kunnen ook het gevolg zijn van een trombosebeen. In dit geval zijn de hoofdadars die diep in het been liggen, verstopt door trombose (klontervorming).

Zelfs als de klont oplost, zijn meestal de klepjes beschadigd. Er ontstaat overdruk in de aders waardoor deze uitzetten tot aderspatten.

Wat zijn de verschijnselen van varices?

Bij een aantal patiënten zijn er weinig of geen klachten van pijn of vermoeidheid. Wel worden de aderspatten ervaren als storend of lelijk. Aderspatten kunnen aanleiding geven tot jeuk en eczeem van de overliggende huid en ze kunnen soms beginnen bloeden. In ernstige omstandigheden kunnen ze evolueren tot open beenwonden.

Als de spataders klachten geven, is dat meestal in de vorm van een loom, zwaar en moe gevoel in de benen. Soms is er zelfs pijn. De klachten nemen af als men de benen naar boven legt.

Soms klagen de patiënten van trillingen in de benen, kan men de benen in bed niet goed stilhouden ('restless legs') of heeft men het gevoel dat er iets over de benen kruipt.

Hoe stelt men de diagnose van varices?

Het meest gebruikte onderzoek hiervoor is de echo-doppler of duplex. Het onderzoek is pijnloos en gebeurt op de raadpleging zelf. We krijgen hierdoor een beeld van de venen en van de stroomrichting in de aders.

Hoe worden varices behandeld?

Compressietherapie

Bij aderspatten is er een te hoge druk in de aders. Deze kan opgevangen worden door het uitvoeren van een uitwendige druk door middel van een elastisch verband of elastische kousen.

Sclerotherapie

Bij sclerotherapie wordt een stof in de aders gespoten die de bloedvatwand doet verklevan en waarna de ader verandert in een strengetje, zodat er geen bloed meer kan doorstromen. Andere aders nemen de functie over.

Foam sclerotherapie

de foamoplossing

Hierbij wordt een scleroserend product omgevormd tot een foam die bijvoorbeeld onder echo-geleiding in de zieke aders wordt ingespoten. Hierdoor kunnen ook oudere patiënten, of patiënten die niet meer in aanmerking komen voor heekunde, behandeld worden. Deze techniek kan ook gebruikt worden in plaats van de klassieke stripping van de ader.

Laser en thermocoagulatie

thermocoagulatie (voor)

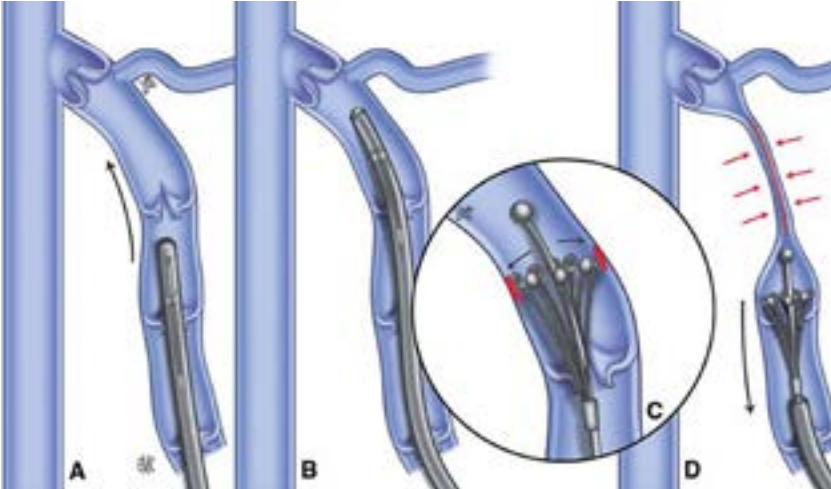
thermocoagulatie (na)

Oppervlakkige varices kunnen met laser en/of thermocoagulatie behandeld worden. Dit kan volledig gebeuren op ambulante basis. Ook nieuw is de behandeling van de vena saphena met laser zodat de vene niet meer dient gestript te worden en er dus geen sneetje meer is in de lies. Lees onderaan meer hierover.

Heelkunde

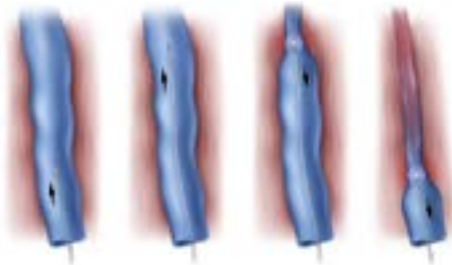
De heelkundige behandeling heeft tot doel de zieke grotere oppervlakkige aders van het been te verwijderen. Het terugvloeien van bloed en het ontstaan van overdruk in het been worden belet door, via een sneetje in de lies en soms in de kniekuil, de zieke ader met de zieke hoofdklep te verwijderen. De kleinere adertjes kunnen via heel kleine sneetjes verwijderd worden met haakjes (Muller-haakjes). Vaak wordt de heelkundige techniek gecombineerd met sclerotherapie.

VNUS Closure Procedure

- > A in de zieke ader wordt de katheter opgeschoven van beneden naar boven
- > B de katheter wordt juist gepositioneerd
- > C de elektroden worden ontplooid en de energie wordt overgebracht op de vaatwand
- > D de katheter wordt terug getrokken

EVLT Laserprocedure: Endo Venous Laser Treatment

Nieuwe technieken: laser (EVL) en radiofrequentie (VNUS closure)

Ook bestaat de mogelijkheid om via recente technieken zoals endolaserbehandeling of radiofrequentie de aders te verwijderen.

Een behandeling met laser of VNUS kan ambulantly of via dagopname uitgevoerd worden.

De zieke ader wordt via een punctie aangeprikt onder de knie. Daarna wordt een sonde opgeschoven onder echogeleiding tot in de lies.

Terwijl de katheter wordt teruggetrokken, levert de tip van de katheter energie aan de binnenkant van de vaatwand. Hierdoor wordt de vaatwand verhit, krimpt het bindweefsel en sluit de spatader. Vervolgens wordt de spatader door de sonde over de gehele lengte dichtgemaakt. Een sneetje in de lies is dus niet nodig.

Meestal worden via enkele kleine sneetjes nog een aantal aderspatjes ter hoogte van het onderbeen verwijderd.

Na de procedure, wordt een verband aangelegd. Eventueel kan extra compressie gegeven worden. Patiënten worden geadviseerd te lopen, maar zich wel te onthouden van langdurig staan en zware lichamelijke inspanning.

Kenmerken van de EVLT of VNUS procedure

- snel resultaat
- in een dag terug naar dagelijkse routine
- poliklinisch, in dagbehandeling
- lokale anesthesie
- goed cosmetisch resultaat: weinig littekens, hematomen en zwellingen.

Wat kan je zelf doen?

Na de ingreep zijn gaan en bewegen belangrijk. Indien je rust, leg je best even je benen omhoog. Lang stilzitten en zeker staan dienen vermeden te worden. Ook laat je best springen, aerobics of het optillen van zware dingen achterwege.

Veel gestelde vragen (FAQ's)

Welke periode van het jaar is het best om geopereerd te worden?

We kunnen eigenlijk het ganse jaar door opereren, maar gezien er na de operatie windels en steunkousen moeten gedragen worden, is het comfortabeler om je te laten opereren in de frissere maanden. Je dient ook een tijd met de wondjes uit de zon te blijven om die mooi te laten genezen.

Heb ik de aders die weggenomen worden niet meer nodig?

De spataders voeren hun normale taak niet meer uit en kunnen niet hersteld worden. De andere aders in het been zullen zorgen voor het vervoer van het bloed naar het hart toe. Het zijn vooral de diepe aders in de benen die het meeste van dit werk doen. De spataders zijn ook waardeloos voor veneuze bypassoperaties (bijvoorbeeld hartoperatie) omdat ze te uitgezet zijn.

Wanneer kan ik terug aan het werk?

Dit is eigenlijk afhankelijk van het werk dat je doet. Huishoudelijk werk verloopt vlot vanaf de eerste dag na de operatie. Alleen te lang recht staan (bijvoorbeeld strijken), moet vermeden worden. Werknemers kunnen tussen de twee tot vier weken werkonbekwaam zijn, naargelang de ernst van de operatie en naargelang er één of twee benen geopereerd werden.

Komen de spataders niet terug?

Spataders die weggenomen zijn, zijn weg en komen niet meer terug. Je moet echter rekening houden met het feit dat de aanleg om spataders te ontwikkelen nog blijft bestaan. Je kunt dus nog op andere plaatsen kleine spataders ontwikkelen. Daarom is het best, zeker de eerste jaren na de operatie, terug te komen op raadpleging om die spataders op tijd droog te spuiten.

Moet ik wachten tot al mijn geplande zwangerschappen achter de rug zijn, om me te laten opereren?

Neen, iemand met uitgebreide spataders moet niet wachten, want deze zullen nog erger worden tijdens de zwangerschap en de kans op flebotrombose is na de bevalling ook veel groter. Je moet wel ongeveer drie tot zes maanden wachten na een zwangerschap vooraleer je je laat opereren. Er zullen nog spontaan een deel van de ontstane spataders verdwijnen.

We hopen dat we je met deze informatie hebben kunnen helpen. Voor verdere vragen kan je steeds op onze raadpleging terecht.

Het vaatteam:

- artsen:
  - dr. Katrien Lauwers
  - dr. Peter Goverde
  - dr. Paul Verbruggen
- het team van de operatiezaal en het daghospitaal

Een afspraak maken

dr. Katrien Lauwers
dr. Peter Goverde
dr. Paul Verbruggen

03 217 77 70 of 03 234 40 40

ZNA Medisch Centrum Regatta
ZNA Sint-Elisabeth
ZNA Sint-Erasmus
ZNA Stuivenberg